gemeente Opsterland

Gemeenteraad Opsterland

Uw kenmerk:	Uw brief van:	Ons kenmerk	Behandeld door:	Telefoon	Bijlagen:
			Janet Haagsma		

Onderwerp:
Asielopgave en Spreidingswet

Beetsterzwaag, 2 april 2024
Verzonden op: 4 april 2024

Geachte raad,

Op 1 februari 2024 is de spreidingswet in werking getreden. Naast de wettelijke taakstelling voor het opvangen van statushouders is er nu ook een wettelijke taakstelling voor het opvangen van asielzoekers.

In deze brief willen wij u informeren over de spreidingswet en de stand van zaken in Opsterland. Om een totaalbeeld van de opgave te kunnen schetsen worden ook de andere opvang/ huisvestingsvraagstukken rondom vluchtelingen beschreven.

Spreidingswet
In Nederland zijn er onvoldoende opvangplekken voor asielzoekers. Een van de oorzaken is dat beschikbare plekken bezet worden gehouden door statushouders die niet snel genoeg gehuisvest kunnen worden. Daarnaast worden er vaak tijdelijke locaties geopend die na een tijd weer gesloten worden. Om een duurzamer opvanglandschap te creëren is de spreidingswet dit jaar aangenomen. Deze wet heeft als doel om voldoende opvangplekken te realiseren en tot een meer evenwichtige verdeling van asielopvang te komen over provincies en gemeenten.

Vanuit het Rijk wordt gekeken naar de taakstelling per provincie. Hoe deze taakstelling verdeeld wordt over de gemeenten is aan de provincie. De opdracht vanuit het Rijk is om voor 1 november 2024 per provincie met een plan te komen hoe deze provinciale taak ingevuld gaat worden.

Als het de gemeenten in de provincie niet lukt om gezamenlijk de opgave in te vullen kan de staatssecretaris gemeenten aanwijzen, en daarmee verplichten, om asielzoekers op te vangen. De aangewezen gemeentes moeten dan binnen korte tijd een opvanglocatie realiseren.

Provinciaal Fryslân
De taakstelling voor de provincie Fryslân is totaal 3.391 opvangplekken. De huidige capaciteit van het aantal opvangplekken in Fryslân bedraagt 3.980 plekken. Hierin zijn ook de opvangplekken voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv) en tijdelijke noodopvangplekken gerekend. Op dit moment zijn er in Fryslân voldoende opvangplekken gerealiseerd.

Een aantal van deze opvangplekken is van tijdelijke aard (noodopvang) en gaat op termijn dicht. Het is daarom belangrijk om te onderzoeken hoe Friese gemeenten duurzame opvang kunnen faciliteren. Dit is een uitdaging waarvoor op alle Friese gemeenten beroep wordt gedaan. Het voorstel vanuit de provinciale regie tafel (PRT) is om eerst per gemeente te onderzoeken hoe de taakstelling van de

gemeente Opsterland

betreffende gemeente kan worden behaald. Daarna worden de verschillende plannen naast elkaar gelegd en provincie breed bekeken wat er nog nodig is om de taakstelling te behalen. Gemeenten worden dus eerst op hun eigen verantwoordelijkheden gewezen.

Opsterland
Om tot een indicatieve taakstelling per gemeente te komen is gekeken naar inwoneraantal en gemiddelde SES (sociaal economische status). Voor Opsterland is deze indicatieve taakstelling 173 plekken, waarvan 15 plekken voor alleenstaande minderjarige asielzoekers (amv). In Opsterland hebben we 20 opvangplekken, in de vorm van een amv-locatie. Dit betekent dat we nog 153 plekken moeten realiseren.

Spreidingswet in Opsterland - verkenning
Opsterland is een sociale gemeente en we willen graag bijdragen aan een humanitaire oplossing voor het vluchtelingenvraagstuk. Hierbij staan goede huisvesting, draagvlak en integratie centraal. Op dit moment vinden er verschillende locatieverkenningen plaats, zowel binnen de gemeentegrenzen als daarbuiten. Voor een goede invulling van de opgave is het belangrijk om samen te werken met omringende gemeenten.

Afhankelijk van wat er in omringende gemeenten gebeurt, kunnen we ervoor kiezen om opvang voor een specifieke doelgroep op te zetten. Ambtelijk verkennen we wat hierin de mogelijkheden zijn en wat wenselijk is. We kijken hiervoor eerst naar bestaande panden omdat hier snel opvang realiseerbaar is. Daarnaast is het goed om te kijken naar een plan voor de langere termijn. De spreidingswet is immers bedoeld voor het organiseren van een duurzaam opvanglandschap.

Vervolgstappen spreidingswet
Binnen 3 maanden zullen we duidelijk moeten hebben wat we gaan doen voor de spreidingswet. De stappen die we hierin nemen zijn:
1. Locatieverkenningen → Waar zouden we een opvanglocatie kunnen opzetten?
2. Doelgroepverkenning → Op welke doelgroep wil Opsterland zich richten en hoe verhoudt dit zich tot omringende gemeenten?
3. Planvorming met oog voor communicatie/draagvlak.

Integrale benadering opgave vluchtelingen
In Opsterland zetten we in op een integrale benadering van de opgave rondom de opvang en huisvesting van vluchtelingen. Gemeenten moeten huisvesting en opvang van verschillende doelgroepen verzorgen. Deze doelgroepen zijn sterk met elkaar verbonden en kunnen niet los van elkaar gezien worden. Daarom zetten we hieronder kort uiteen welke opgaven er nog meer zijn binnen het vluchtelingenvraagstuk.

Oekraïense ontheemden
De oorlog in Oekraïne gaat nog steeds door. Inmiddels zijn er meer dan 100.000 Oekraïense ontheemden in Nederland. Gemeentes hebben de taak om opvangplekken voor deze vluchtelingen te creëren. In Opsterland hebben we te maken met een taakstelling van 178 opvangplekken. Op dit moment hebben we 161 plekken gerealiseerd. In Q2 komen er 40 plekken extra beschikbaar.

De landelijke instroom is hoger dan het aantal beschikbare opvangplekken. Het aanmeldcentrum in Utrecht is gesloten omdat we geen plek meer hebben. Ook voor deze doelgroep wordt daarom een oproep gedaan om meer plekken te realiseren. De taakstelling is vooralsnog niet opgehoogd. Gezien de ontwikkelingen is te verwachten dat deze op korte termijn opgehoogd wordt.

Postbus 10.000
9244 ZP Beetsterzwaag
Hoofdstraat 82
9244 CR Beetsterzwaag
T (0512) 386 222
F (0512) 381 875
E gemeente@opsterland.nl
I www.opsterland.nl
IBAN NL82 BNGH 028.50.06.606
BTW NL001950149B01

gemeente Opsterland

Statushouders
De gemeente heeft een wettelijke taak in het huisvesten van vluchtelingen met een verblijfsvergunning (status). Vanuit het rijk wordt er per half jaar een taakstelling opgelegd aan gemeentes. Sinds 2023 is aan deze taakstelling een indicatieve taakstelling voor amv toegevoegd. In 2023 hebben we de taakstelling bijna gehaald (-3) In 2024 is de taakstelling rond de 70. Veel gemeentes lopen achter op de taakstelling. Ook in Opsterland komt het dit jaar moeizaam op gang.

Ongeveer 20% van de beschikbare opvangplekken in AZC's worden bezet door statushouders. Statushouders hebben een erg lange wachttijd. Dit heeft meerdere oorzaken. Bij de IND (immigratie- en naturalisatiedienst) is de doorstroom niet altijd even hoog. Daarnaast is er sprake van krapte op de woningmarkt. Soms staan statushouders jaren gekoppeld aan een gemeente zonder dat ze een woning aangeboden krijgen. Ook voor de opgave vanuit de spreidingswet is het tijdig huisvesten van statushouders dus erg belangrijk.

Totale huisvestingsopgave

Onderdeel	Taakstelling	Realisatie tot 01-03	Opgave	In ontwikkeling
Huisvesting statushouders	+/- 70 in 2024	4	+/- 66	
Opvang oekraïne	178	161	17	40
Opvang vluchtelingen COA	173	20	153	

Brede opgave huisvesting/opvang vluchtelingen
De opgave die gemeenten hebben in de huisvesting/opvang van vluchtelingen is groot. Ook voor de gemeente Opsterland is dit een grote opgave, waar we graag op een goede manier invulling aan geven. Dit betekent dat we, naast het verzorgen van de huisvesting, ook oog moeten hebben voor het sociale aspect van de opgave. Goede integratie en draagvlak zijn belangrijke doelen in de gemeentelijke aanpak. Daarnaast is het belangrijk om de verbinding te leggen met de brede woonopgave in Opsterland. Hierin is onder andere aandacht voor de huisvesting van jongeren, senioren en andere spoedzoekers. De komende tijd gaan we inzetten op het realiseren van voldoende huisvesting en opvang met oog voor integratie en draagvlak.

Discussienota in mei
Om uw raad goed mee te nemen in dit vraagstuk agenderen we in mei een discussienota over het brede vluchtelingenvraagstuk. Deze nota biedt de raad de mogelijkheid om in gesprek te gaan over dit belangrijke onderwerp.

Wij hopen uw raad hiermee voldoende te hebben geïnformeerd,

Met vriendelijk groet,
burgemeester en wethouders,
de gemeentesecretaris,

Sandra van 't Hooge

de burgemeester,

i. o.

Andries Bouwman

Postbus 10.000
9244 ZP Beetsterzwaag

Hoofdstraat 82
9244 CR Beetsterzwaag

T (0512) 386 222
F (0512) 381 875

E gemeente@opsterland.nl
I www.opsterland.nl

IBAN NL82 BNGH 028.50.06.606
BTW NL001950149B01